

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Afaceri religioase.

II.

Situațiunea bisericeii române preste tot este tristă.

Cetiv-am de ne am scârbit despre sdruncinarea bisericii din România, prin detronarea metropolitului primat. Acesta nu a urmat din lupta partidelor, nici că guvernele s'au jucat cu biserica, (Sinodul episcopesc) ca cu o păpușe, ci a urmat precum s'a scris mai în urmă, din întrevinerea dușmanilor străini și puternici ai bisericii din România.

Acosta lucrare tristă de dincolo a avut multă înfrurire și încurajare pentru inimicii bisericii noastre de dincolo de Carpați.

Înțeles-au acesta cetitorii, din aceea împrejurare, pentru-ce ore această fôie nu aderă la partidul popular (catolic) care e mai apropiat de principiile ei politice? Nu aderă pentru-că se teme de el mai mult decât de toate partidele, fiind-că acesta ajungând la putere, va ataca biserica și religiunea poporului nostru, și în acest cas i-a luat totul.

Tristă și amenințătoare este starea bisericii din România. Românii s'au răcit de ea, încât unii o desprețuiesc, alții, socialiști, publice o ucid și străinii se ridică și înainteză, încât ajungând cei ce cer votul universal în România la putere, va deveni România o Palestină.

Biserica română din Transilvania și Ungaria încă este amenințată de indiferentismul inteligenței și a cărturarilor nostri. Acest indiferentism este inamicul cel mai mare al naționalității românesce, fiind-că prepară generația viitoare a fi bună de pescuit pentru ori și cine.

Mai suferă biserica noastră și de împărechierile dintre noi, de războiul proslitismului dintre uniți și neuniți, și mai trist acum, că trec Românii din Bănat la secta Nazarenilor. Care e cauza? Cei chemați o vor căuta.

Fată de aceste casuri concrete și destul de triste nu trebuie să stăm cu

nepăsare, ci spiritual trebuie să ne armăm. Este imperios necesar a studia, a ne pregăti, a ne fortifica în biserică, ca să ne apărăm contra ori căruia atac asupra religiei a limbei și a datinelor poporului român.

Spre a ne însufleți din cele duse, în chemarea noastră de preoți să aruncăm o privire asupra poporului român. Deprinși a crede, că poporul român de deci de vécuri a fost cercat și ispitit a-și părăsi legea și naționalitatea sa, el a rămas tare în credință ca o stâncă, încât nimenea nu la putut abate dela credința strămoșescă; stălinischi fără a-l mai fortifica, fără a-l mai întări în datinele lui religioase, ci din contră îl slăbim; dilnic vedem fiecare cum cultura naturală nefidă și violență a înaintat până la sat; des auzim că evreul pe poporul nostru în cărciume mai mult îl învătă decât preotul în biserică. Școlă înșeși poporului confesional n'are catechet, copii slab educați, acasă și mai slab educați în religie, deore-ce mănecând dela principiul pedagogic: a merge dela cele cunoscute la cele necunoscute, dogmele nu știu când le va cunoște. Și noi nu putem crede, că un Român ar putea fi undeva, carele cu intențiune ar cuteza să subsape religiunea. Nu dă și eu intențiune — dămne feresce — ei din motivul luminării și al progresului dă ei: e minciună că pe Iona l'a înghițit chitul, deore-ce istoria naturală arată, că chitul are gâtlej strâmt.

Decă acestea e minciună, vor reflecta școlarii, multe minciuni vor mai fi în religie. Obicinuiți Românii a înainta încet, domol, cu pași agali, nu vor să vadă cum toate în mod accelerat progresază. Încreduți în Dumnezeu, nu se tem de nici un rău. Nu vor să vadă cum musca e prinsă de paianză, și el prin datorii ajunge rob străinului; ved și nu cred ochilor, de ce tușiul din marginea pădurii numai crește? Pentru-că copacii cei mari cu ramurile lor opresc și sôrele și plôia.

Românii în cele ale religiei se ră-

cesc, multă inteligență nu merge la biserică. În immorală se înmulțesc. Copii ilegitiimi, concubinatele, bețivii, furii, se înmulțesc an de an. Ore unde vom ajunge? In cele materiale sărăcesc românii de înspăimântare. Asămănați în fie-care parohie câți ômeni auți seu cu dare de mână erau înainte cu 30 de ani și câți sunt adă? câți dileri erau atunci și câți sunt adă? câți și-au vândut casele și moșiora și au trecut în România? scurt câți sêraci avem astăzi? A urmat sărăcia din sistemul cel urma Meternich: „Ungaria trebuie sărăcită și atunci se va supune? seu din duchul rău al progresului: să trăiesc bine, să beau bine, să fac chefuri și lux, ca să mă prețuiescă lumea? Precum într-o grădină dacă proprietarii seu grădinarul vede, că pom de pom se uscă și el nu face nimica, nu le pune gunoii, nu-i curăță de vermi, ori nu le schimbă locul, acea grădină cu siguranță rămâne o paragină, așa și o comună birericescă.

Preste acestea s'au format furi și de pomi, îi iau și-i oltuesce de nu-i mai cunosc.

Astfel s'a început între români, priviți la Oradea-mare, unde românii gr-cath. și rutenii cer în bisericele lor limbă magiară; priviți în secuime, priviți la românii de prin orașe și vedeți cum perd seu părăsesc limba lor și cum se amestecă prin căsătorii mixte cu alte neamuri străine de lege, străine de datine românesce.

Mijlocele de apărare cari sunt? Primul mijloc este separatismul de străini. Vremile de demult aveau un rău, care adă îl socotim de foarte necesar, foarte bun.

Românii fugeau de neamurile barbare: de Goți, de Gepiți, de Avari și de Huni. Și românii n'au devenit nici Goți, nici Avari, nici Huni. Acest mijloc de apărare nevătămător e foarte bun și adă cu atât mai mult, că și Evangelia ne învătă: fugiți de aluatul fariseilor. — Nu în munți, ci se nu avem daraveri cu ei.

Alt mijloc și cel mai puternic este ținerea cu tărie la religia noastră strămoșescă.

Românii în seculii trecuți aveau preoți, păstori fără multă carte, însă aceia erau tari în credință până la mărturisire; erau însuflețiți de chemarea lor de „părinte”. Se înțelegem bine, în seculii trecuți cercați erau să părăsescă legea lor, astăzi e mai trist, fiind-că sunt românii cercați să părăsescă naționalitatea lor. În naționalism nu se pot românii măsura cu frații lor magiari, onore lor, că au învățat istoria până la cei mai de jos, încât cu fanatismul național au întrecut și pe francezi, românii însă sunt tari în religia lor, în credința lor și numai aici în biserică se pot apăra de tot răul. În acesta citadelă stăpân este preotul.

Statistic. „Tribuna Poporului”

luând act de patru articoli, publicați în „Kolosvár”, asupra „resolvării cestiunei române”, din pēna baronului Petrichevich-Horvath Kalmán, face imputări baronului, că „nu scie nici câți români surtem în țără, pentru-că spune 3 și jumătate milioane, pe când noi înșine dăcem 2 și jum. până 3”.

După recensământul oficial din 1890 ar fi români 2,591.905

Er după confesiune:

a) gr. orientali . . . 2,064,715
b) gr. catolici . . . 1,655,600

Total . . . 3,720,315

Din acestia ar fi:

a) sârbi . . . 495,105
b) ruteni . . . 379,782 874,887

Subtrăși aceștia din numărul total al gr. or. și gr. cath. restul ar fi . . . 2,845.428

Chiar după datele statistice oficiale deci ar trebui să fie numărul românilor aprôpe 3 milioane, er sciind cum s'a făcut recensământul prin organele guvernului, și că în rubricile cari trebuiau umplute nici nu era rubrică pentru „naționalitate” și că nici nu se întreba nimenea „de care naționalitate”.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Nr. 141, 18 Ianuarie, A. 1781.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul gubernium precum a sa preaosfințită chesaro-crăescă și apostolicăscă mărire prin milostivul seu patenș care au eșit la 22 Dechemvrie, anul trecut, cu milostivire bine i-a plăcut a porunci, ca novitiușii cari se duc la mănăstiri să nu fie slobod a da mănăstirii seu bisericii mai mult decât 1500 de florinți, pentru-că ce va fi mai mult se va întorče la rudenii și contracțușul se va strica.

Nr. 3445, 15 Maiu, A. 1781.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul gubernium precum a sa preaosfințită chesaro-crăescă și apostolicăscă mărire prin milostivul seu decretum care au eșit la 25 Aprilie a. c. cu milostivire bine i-a plăcut a porunci, că fără scirea împărății nici dela o lege să nu se mai ia bisericile.

Nr. 4533, 16 Iunie, A. 1781.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul gubernium și poruncesce ca preoții neuniți să nu cuteze

a cununa cātane împărătesci, numai care va avē carte de slobodire dela regementul seu.

Păziți preoților înălțatele porunci să nu cădeți la mare pedepsă.

S'au dat în Sibiu, 10 August 1781.

Ioan Popovici,
vicarș neuniților.

Nr. 6239, 6240, 27 August 1781.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul gubernium precum preamilostivului înălțatului și puternicului împăratului nostru Iosif al doilea cum partea politicăscă așa noi cea bisericească cu credincioșă ascultare jurământul credinții noastre împărății sale să punem.

Jurământ.

Eu N. N. jur pe Dumnezeul cel viu adevărat și vecinic și cu credință făgăduiesc, cumcă la înălțatul și puternicul Domnul Domnul Iosif al doilea din mila lui Dumnezeu ales împăratul romanilor, craiul țerii nemțesci, Ierusalimului, țerii unguresci, Bohemiei, archipovățuitorul Austriei, povățuitorul Lotharingiei, marele prințip al țerii Ardealului și Domnul Domnul și prințipul meu legiuit și moștean mie milostiv și tuturor moștenitorilor lui în totă viața mea drept și ascultătoriu supusă slugă voui fi, pretinilor lui prietini voui fi, neprietinilor neprietin, împotriva împărăției sale și moștenitorilor lui sfinte fețe, cinste, mărire și biruință, nici pe dos nici pe față ceste rău nu voui

socoti, nici altora așa a face învățătoriu și sfătuitoriu seu ajutoriu nu voui fi, ci însumi eu de aș vedē seu aș înțelege că alții spre răutatea împărății, moștenirii seu a țerilor umblă, unele ca acestea seu eu însumi au prin alții împărății sale de vreme voui face de scire și așa unele ca acestea răutăți și acar ce felu de pagube după putința mea le voui încunjura și împedeca. Er împotriva binele și folosul înălțatei împărății sale și moștenitorilor sei din cât voui putē voui ajuta, așa se-mi ajute Dumnezeu, spăsanie sufletului se-mi dé, Amin.

Care jurământ a credinții la 30 de zile alui Octomvrie prin protopopi și deputați la Sibiu înaintea noastră deplin s'au dat.

Ioan Popovici,
vicarș neuniților.

Nr. 8719, 18 Decembre, A. 1781.

Cu milostivire arată înălțatul crăescul gubernium precum a sa preaosfințită chesaro-crăescă și apostolicăscă mărire prin milostivul seu rescriptum, care a eșit la 28 Novembre a. c. cu milostivire bine i-a plăcut a porunci ca săbor seu adunare de lege fără scirea împărății să nu se facă.

S'au dat în Hondol 30 Dechemvrie A. 1781.

Ioan Popovici,
vicarș.

(Va urma.)

tate se ține? — cînumai de „anyanyelv“, — cu greu vom pricepe imputarea ce o face un țiar român unui politic magiar.

Revista externă.

Încă nu se știe nimic, câte jertfe în vieți omenesci și în avere a costat bombardarea Canei din partea corăbiilor marilor puteri. Comandanții acestora au provocat pe comandantul flotilei grecesci, colonelul Vassos, ca împreună cu ei să constate la fața locului efectul bombardării, dar acesta a refuzat sub caventul, că în agitația cea mare, ce domnesce acum în contra lor din cauza bombardării grecilor, nu ar putea lua asupra sa responsabilitatea pentru siguranța lor personală.

Măcelurile între creștini și mohamedani decurge, mai cu seamă în lăuntrul și din partea de sud a insulei, căci în partea de către nord, rescôla e oprimată de corăbiile marilor puteri.

În ședința camerei dela 11/23 l. c. din Athena majoritatea a înaintat o propunere în care camera desaprôbă bombardarea insulei din partea marilor puteri și îndrumă guvernul ca să continue acțiunea începută.

Marile puteri încă tot nu s'au înțeles ce vor să facă cu insula Creta.

Precum am amintit în numărul trecut, contele Goluchowsky a înaintat o propunere marilor puteri în sensul căreia Creta va căpăta autonomie și guvernor creștin sub suveranitate turcescă, er până la pacificare puterile mari europene vor înlocui în suveranitate pe sultanul. Atunci puterile vor provoca pe Grecia să se retragă dela ulterioară acțiune, căci altcum va fi expulsată cu totul de pe insulă. Se așteaptă însă, ca această propunere să fie făcută de însuși sultanul.

Turcia se pregătește de rebel contra Greciei atât pe mare, cât și pe uscat. Pregătirile se fac ziua și noaptea fără întrerupere.

Am amintit tot în numărul trecut despre o convorbire, ce a avut regele George al Greciei cu ambasadorul Rusiei dela Athena.

Etă. ce ar fi ăis regele George cu această ocaziune, probabil aceluiași diplomat.

„Deja de mai mulți ani am cercetat regulat curțile europene și din toate puterile m'am născut să mijlocesc dela ele, ceea, ce am creșut, că sunt pretensiuni îndreptățite ale hellenismului. Până acum am așteptat cu cea mai mare răbdare deciziunea Europei, chiar și pe contul popularității mele, numai din cauza, căci n'am voit să periclitiez pacea europeană și căci tot am sperat, că rezultatul așteptat va fi favorabil Greciei. Dela ultima rescôla din luna lui Maiu anul trecut au trecut deja mai mult ca opt luni, în care timp așa numita energică intervenire a marilor puteri n'a avut alt rezultat, decât în-

cercarea de a introduce un sistem de jendarmerie, care sistem n'a fost altceva, decât un adevărat conglomerat de naționalități, și care și numai pentru aceea n'a putut conduce la un rezultat practic, pentru-că nici chiar musulmanii n'au voit al primi, și tocmai ei au atacat pe creștini, care ținută apoi a condus la rezultatul de acum.

Dar și cea mai mare paciintă își are marginile sale și astfel și a mea și-a ajuns sfîrșitul.

Dela Europa nu mai aștept nimic, nici eliberarea Cretei, nici uniunea Cretei cu Grecia. Acum sum însuni decis, a unifica Creta cu Grecia, acea Cretă, pe care tradițiunile naționale, limba, religiunea și sentimentul o legă nedespărțit de Grecia. Decisiunea îmi este irevocabilă și dela acesta nu mă voiu abate.

Armata grecescă a căpătat îndrumare, ca să ocupe insula în numele meu și să o guverneze.

Dacă Anglia fără nici un drept a ocupat insula Cypru, Germania Schlesvig-Holsteinul și Austro-Ungaria Bosnia și Hertegovina, fără ca acele popore să aibă vre-o legătură față de ele, cu cât mai mult drept are Grecia să ocupe insula Creta, care în inimă este cu totul grăcă.

Pentru Creta am adus deja cele mai mari jertfe. Locuitorii acestei insule la noi s'au refugiat dinaintea pustiirilor vandale ale turcilor, pânea noastră o mănă și ajutorul nostru l-au cerut. Creta nu va înceta niciodată a se rescuța contra Turcilor și în năsuința această și-a concentrat toate puterile.

Decisiunea mea irevocabilă a aprins de mînie pe marile puteri și sum pregătit pentru dispozițiuni de represalii cele mai mari și sum convins, că întreg hellenismul stă la latură mea și această e singurul punct de vedere, pe care trebuie să-l am în considerare.

Armata grecescă nu va părăsi insula, căci în privința această am dat îndrumările cele mai stricte corpului de asediu. Cu încetul și guvernarea insulei se va face în numele meu.

Toate aceste le poți comunica și soților D-tale.

Nu mai puțin interesante sunt declarațiunile ministrului plenipotențiar D. Rangabé al Greciei la București și Berlin, ce le-a făcut acesta directorului ăiarului „Tageblatt“ din Berlin.

Etă ce a ăis D. Rangabé.

„Noi vom continua cu debarcarea în Creta. Colonelul Vassos e un soldat perfect. Insula va fi încurînd în posesiunea noastră, afară de cele patru pozițiuni ocupate de marile puteri și în contra acestor pozițiuni nu vom purta nici o luptă. Dar dacă vom fi atacați fie de vre-o putere mare, fie de Turci, nu ne vom codi un minut ca să ridicăm mînușă. Nu vom pute fi scoși din insulă nici macar cu forța tuturor puterilor.

La întrebarea, ce părere are despre noul guvernator, Fotiades bey, și dacă el este

grec de origine, — spre marea mea surprindere dl Rangabé a răspuns:

Da, e grec, dar nu-l chiamă Fotiades bey, cum greșit l'au anunțat gazetele, ci pașa Carateodori. Fotiades a murit deja de mult. Carateodori a fost într'un rînd guvernator al Cretei, dar n'a putut face nici atunci nimic, căci Pôrta totdeauna l'a zădărnicit planurile.

În ce privește autonomia Cretei, marile puteri n'au făcut încă Greciei o asemenea propunere. Dacă această s'ar fi făcut, atunci Grecia s'ar fi declarat pe deplin mulțumită și de sigur și-ar fi rechemat trupele din Creta. Dar până vom ști ce se face cu Creta în cazul retragerii noastre, noi nu vom pute părăsi nici o palmă de pămînt din insulă. Să părăsim insula ca s'o asvîrlim er în ghiarele anarchiei? Chiar și mohamedanii din insulă s'ar împăca curînd cu noi, întocmai cum s'au împăcat turcii din Tesalia, cari sub guvernul grecesc se simt perfect de bine și au doi reprezentanți în camera grecescă. Și la urma urmelor creștinii și musulmanii din Creta sunt de aceeași rasă, numai religia îi desparte.

Întrebându-l despre ideea blocării Pireului și a celorlalte porturi grecesci, d-nul Rhangabé a răspuns:

Nu e exclusă probabilitatea ca ideea blocării să se realizeze. Porturile Pireu și Sira vor fi blocate și țărmurile grecesci vor fi supravegheate. Asemenea blocare am îndurat și acum opt ani. Grecia va fi nevoită să se supună demersului marilor puteri. Noi nu putem să ne ridicăm contra Europei întregi. Chiar dacă am îndura blocarea timp de o lună, totuși în cele din urmă am fi siliți să ne închinăm înaintea Europei.

Acest pas n'ar amenința existența dinastiei grecesci?

Mai curînd mă tem că poporul grecesc, care se aprinde foarte lesne, va demonstra în contra reprezentanților puterilor în Athena, în care cas guvernul grecesc n'ar avea destulă putere ca să-l apere. Se pot întempla, însă, ore care demonstrațiuni și împotriva Regelui și a guvernului. Poporul grecesc va învinui numai pe marile puteri dacă nu va isbuti a libera de sub jugul turcesc pe frații săi din Creta.

Marile puteri nu s'ar amesteca în conflictul greco-turc?

Acăsta am dorit-o prea mult. Noi nu ne temem de turci, chiar dacă Pôrta ar trimite 80,000 de ômeni la hotarele Tesaliei. Și noi suntem în stare a pune pe picior de răsboiu o forță tot atât de mare. Și apoi nu suntem singuri. Sêrbia și Bulgaria ar intra imediat în Macedonia, și Turcia ar rămănea dacă nu izolată, dar cel mult numai cu slabul ajutor ce îl pot da românii, cari în aceste momente grave sunt singurii noștri lășmani de mörte. Apoi noi suntem stăpânii mării și vom pute împiedeca transportarea trupelor din Asia în Turcia. Și în cele din urmă numeroșii greci din imperiul turcesc se vor ridica și ei la rîndul lor atacînd pe la spate pe turci.

Privesc cu încredere, — sfêrșesce dl Rangabé, — în viitor, și cred că pericolul răsboiului nu este încă exclus. Niciodată de

bună voe nu vom ceda ca insula Creta să cadă din nou în anarchia turcescă.

Precum se vede, deși stările din insula Creta sunt încă tot încurcate, tot nu e eschisă o soluțiune favorabilă pentru locuitorii creștini de pe acea insulă.

Îngrijiri serioase însă insuflă cestiunea macedonă, și care e temere erăși, că nu se va pute rezolva fără întervenirea marilor puteri, ca să se evite resbêlul dintre Grecia și Turcia.

E speranță însă, că pacea totuși nu va fi tulburată, cel puțin nu în viitorul cel mai apropiat.

Din parochii.

Luni în 20 Ianuarie st. v. a. c. s'a efectuit în parochia gr.-or. din Brateiu, alegerea pe periodul nou de 3 ani de comitet și epitropia parochială precum și de cantori bisericesci, sub conducerea tînărului dar' vrednicului și de toți iubitelui protopresbiter al tractului Mediașului: Preaonoratului domn Romul Mircea.

Alegerea — mulțumită conducerii dextere, — a decurs în ordine exemplară; comitetul vechiu, precum și epitropia au fost în maiorie aproape absolută realese și această din cauza hărniciei dovedite a membrilor lor.

Sub chivernisirea acestora, biserica noastră în timpul scurt de 8 ani, de când funcționează eu ca preot, a fost în stare a aduce la îndeplinire lueruri aproape de necreșut. Așa e!

1. Înainte de anul 1891 biserica ortodoxă din Brateiu nu dispunea de avere imobila afară de biserică și cimiter mai mult ca de un tînaț în mărime de 400 stînjini pătrați, de unde biserica să fi putut trage venit; astăzi prin stăruința numitelor corporațiuni biserica dispune afară de porțiunea canonică de avere proprie aproape 22 jugere, cari aduc pentru anul curent în casa bisericii un venit de cel puțin 400 fl. v. a., — și anume la stăruința comitetului parochial poporul a cedat în anul 1891 cu ocaziunea comasării din brazdele sale acel complex.

2. În anii mai din urmă s'a zădit o casă parochială care se speră, că în anul curent se va isprăvi, și care va rămănea de școlă pe viitor fiind-că,

3. În anul curent s'a cumpărat tot prin aceleași corporațiuni o altă curte parochială.

Pentru-ca să nu ostenesc atențiunea onoraților cetitori, trec la alegerea de cantori.

De cantori s'au ales Gligor Muntean și Nicolae Mărian și anume din formidabila sumă de vre-o 12 cîntăreți (tipicari buni), — de cari dispune biserica ortodoxă din Brateiu.

Voesc a mă ocupa în prezenta-mi mai în detaliu cu cantorul meu Gligor Muntean, despre care a-și pute scrie mult, foarte mult, decă spațiul acestei prețuite foi n'ar fi menit spre alte scopuri mai necesare.

Gligor Muntean, este un octogenar. El e născut la Brateiu la 10 Ianuarie 1817 din părinți plugari. A cercetat școlă din Frêua și școlă română din Mediaș; destul ca sub episcopul de pie memorie Moga a cercetat și cursul de dascălie, care precum f-mi spune

Țiarul unui copil drăcos.

Tradusă de Giulio.

(Urmare din Nr. 15.)

În fine ajunserăm în oraș, unde era lumină. Ômenii fugeau ca să ne oprăscă. După cătăva vreme fugi calul directe în grajdul închiriat pe sêma lui. Nu era așa un cal cuminte? Acolo sta linisnit și tremura. Ômenii ne ajutară să ne dăm jos din trăsură. Pe urmă îi ăiseiu Elsbettei: „De ce ôre strigași tu căt te lua gura? Dôr nu era tocmai așa primejdios!“

„Tu ești Iorji? Eu credem, că-i un câne turbat, care, căt a ținut fuga, tot întruna voia să mă musce. Apoi atunci cine a făcut larma aia mare? În totă viața mea n'am mai dus așa o frică. Tu băiat de nimica și fără frica lui Dău! Tu mi ai fi putut cauza mörtea! Dar lasă numai, că vei gusta tu astăzi bățul cum se cade! Cred că nu voi uita totă viața spaima din sêra asta. O, domnule cărăuș n'ai avé bunătatea să prîndi alt cal și să mergi înapoi după dom-

nul Wilkins — el va fi zăcînd undeva de parte în drumul de țără. O, ce minune, că nu m'am făcut în 1000 de bucăți, oh eu leșin! Tu băiat grôznic de rău și neastêm-părat, veđi numai ce făcuși! Papa îți va ceti astăzi levitele!

„Dar n'am vrut să fac nici un rău“, ăiseiu eu, „m'am furișat numai sub jîltul trăsorii ca să aud ce i-a spune domnul Wilkins. Eu cred, că după ce am ăis odată unei fete „îngerul meu“, n'as mai pute sări din trăsură și s'o las pe ea singurică c'un câne turbat. Oh, sêracu, pe el îl va ajunge idrofobia nu-i așa? pôte c'o și are deja, a fost grôznic mușcat! Pôte că la urma urmelor de-l vor apuca cărceii, i se va mișca și celalt ochiu. De va turba, sper că înainte de crăciun, domnișôra Elsbett —

Nu pot să-mi gat vorba, fiind-că îmi astupă gura cu mânia. Ômenii trăgêu cu cōda ochiului și eu trebuia să merg acasă, fiind-că Elsbett îmi da la ghiolduri.

Când intrăram în casă, ei erau la teie. Măncările mirosau așa de bine și eu eram grozav de flămînd, dar' inima îmi era grea și împovorată, sciam c'am s'o capêt. „Total

stricat, ireparabil“, ăise papa, după-ce ascultă pe Elsbett până în sfîrșit. „Tu te duci la culcare, până-ce vor fi dispuși, de a pertracta cu tine.“

Cum mă suiam pe trepte încet și îngădurat, auđii pe Susana și doctorul riđînd, nu știu de ce.

Er Betti, cătără nouă cêsuri veni la mine pe furiș și-mi aduse o dragă de cină caldă. Betti e un juvaer! Ea încă nu pôte suferi pe dl Wilkins, — încă mai puțin ca mine. Ea ăice că-i grozav, cum de ajuns una după alta în nêcas, așa un băiat mic și inocent, care bucuros ar voi să fie de model. Ea'mi istorisi, că domnul Wilkins numai căt ce sosise, grozav de murdar și cu cismele rupte, cum sărise din trăsură. Eu o mai întrebai, că nu cumva i-se mișcă și ochiul de sticlă. Ea ăice, că va ruga pe mama să-i spună tatii, că de astădată să nu mă bată.

Așa, acum rămăi cu bine țiarul meu. Am încheiat ultima față. Ți-am istorisit toate speranțele și grijile mele — cum spune Lil în al ei. Scumpa Lili, acumă își are gospodăria ei proprie. Vreau s'o cercetez în cealaltă sêptemănă, după ce voi trece și preste

pedepsa asta. Betti îi tare ocupată cu cusutul de vată în pantalonii și rocul meu, și așa mai am o slabă speranță de a trece tea-făr și preste bătaia asta. Eu mă rog, ca să-mi fie dat, — dar aud pe tata venind pe trepte, — călătorie bună țiarul meu! Eu am un plan de scăpare. Ție vreau să-ți împărtășesc. Mă voi ascunde în lăcrița de jos a mesei, acolo nu mă va căuta. Betti va încheide ușa până la un policar, așa ca să pot respira. Ah, ce mai pui de glumă, să-l păcălesc odată și pe tata!

Dacă n'as fi strănutat, nu m'ar fi găsit căt îi lumea. De ce trebuie să strănut, chiar cînd nu-i nevoie? Strănutatul ăsta mă pôte costa încă mult — dar las cortina să cadă, scena este prea tragică, de a o putea descrie. Mai am încă două legături de rachete. — Rêsbunarea-i dulce, — de nu se va scula papa la nôpte și de nu va întreba mama — „Este cutremur sêu a sosit judecata din lumea cealaltă?“ să nu mă mai cheme Jorji Hacker!

(Va urma.)

veteranul meu cantor dura numai 6 săptămâni. Mare focal de științe pedagogice!!! Atâta însă știu, că tinerul de pe atunci Gligor Muntean ajunsese la anul 1839 dascăl la noi în sat, și cu toate că e de o statură aproape pitică, dar energie a fost, și ce a băgat în capul său l-a plăcut să împărtășească și altora. Ca atare a funcționat la școala din Brateiu neîntrerupt până la anul 1860: printr'insul deci a lucrat în Brateiu prima rață bine-făcătoare a iubirii de școală și carte, și aici nu vei intra în casa unui român din Brateiu, în care afara de cântărea de contribuție se nu află și un Căselov ori Octoich, ba chiar cărți de lectură și jurnale.

Destul că deodată cu dascălia Gligor Muntean și-a început și cariera cantorală, și cântă în strană sub titlul de cantor-primaș — cum am dice, nu mai puțin ca de 57 ani. Și se nu credă cineva, că dăra cântă reu acum ca moșneg de 80 de ani; îți trage câte o „mărire“ de îți plânge inima, cu toate că când îl privești îți vine a-l întreba: „ore d-ta cântă? Cântăreț bun a fost și este cu toate că vară o rōde cu gîngeii goli nevoind a mai tolosi dinții, căci îi lipsesc total. Gluma e bună; dar tocmai prin glumă voesc a atrage atențiunea onoraților cetitori spre a studia pe cantorul meu, și bine ar fi decă mulți l-ar imita.

Mic la stat însă voinic la lucru. Dascăl a fost, cantor este, apoi până bine de curînd zidar, bărdas, pescar, vînător, dar dintre toate albinăritul l-a cultivat și îl cultivă cu mare strădanie și pricepere. Îl vezi acum moșneg bătrîn prin vîrful arborilor pe vremea roilor acățându-se de câte o crenguță cu coșnița în mână, încât unul tiner ar fi în stare a amei și a se rostogoli, dar bătrînului nu i pasă, își adună comora lui cea dulce și albinale l-i cunosc. Pielea lui după-cum mărturisesc dînsul, încă n'a făcut cunoscință cu veninosul ac al albinuței. Ca plugar dispune abia de vre o 4 jugere pămînt.

Va dice cineva: bine decă a fost diligent, dînsul își va fi trase folosul diligenței sale; dar lucrul stă cu totul altcum. Strădania a fos a lui; dar câștigul l-a cam împărțit. Cu cine? Cu maică sa, cu biserica noastră ortodoxă din Brateiu, care l-a suferit în stratele ei cu drag atîta vreme. Să vedem, ce a dat bătrînul Gligor Muntean (supranumit și Gligoraș) bisericii noastre.

1. A donat bisericii pe la anul 1858 suma frumoasă de 100 zloti rei, adică 40 fl. val austr., acesta a fost fundamentul fondului, din care în anul 1873 poporul din Brateiu și-a ridicat frumoasa biserică.

2. Ca zidar și bărdas a lucrat la edificarea bisericii menționate gratuit.

3. Decă a văcut biserica isprăvită și turnul fost mulțumit să audă acolo țîngînind cele două clopoțele mici, căci dicea că sună reu în un turn așa mare și tare clopote așa mici, a luat un clopoțas mic și în locul lui a adus pe spesele sale alte două clopote mari în preț de circa 400 fl. v. a. cari sună nu numai pentru urechile lui Gligor Muntean ca donator armonios, dar cine le vede și aude toți dic, că bine sed la aceea biserică frumoasă.

4. Mai multe cărți ale santei noastre biserici le-a legat pe spesele sale.

5. Acum voesc a procura cătră primăveră Octoichul cel mare din tipografia noastră Archidieceșană er' pe spesele sale pe sēma bisericii noastre.

Unde sunt însă celelalte multe fapte bune săvîrșite de bravul meu cantor? Cari toate de s'ar aminti, un volum ar fi prea puțin spre a le pute cuprinde.

Mulțumindu-ți bravului meu cantor și în numele poporului meu pentru faptele îi bune, îi poftesc ca să trăească încă mulți ani, și să-i dea D-șeu mulți imitatori atît în parochia mea cît și în întreaga Archidieceșă.

George Marian,
paroch.

Din România.

În ședința dela 8/20 Februarie a. e. a fost pusă la ordinea zilei în senatul român legea despre repausul de Duminecă.

P. S. S. Episcopul de Huși vorbește în contra proiectului de lege a repausului duminical. Acesta este o lege de pură reclamă. Toate percepțiile religiunii ortodoxe arată zilele de Duminecă și sîrbători ca zile

de repaus, prin legea acesta se taie la jumătate acest repaus și, tocmai în momentul cînd se fac slujbele bisericești, repausul nu este acordat prin această lege. Nu prin legi se pōte impune omenirii religiunea și repausul, ci prin exemple pe care noi cu toții trebuie să le dăm.

Vorbind apoi de sîrbători, P. S. arată cum diferitele autorități ale Statului, școlile și alte instituțiuni, nu au uniformitate în ținerea zilelor de sîrbătoare. Cum se va stabili atunci repausul zilelor de sîrbătoare?

Pentru aceste considerațiuni, P. S. Sa declară, că întreg grupul națiunilor prelați din Senat va vota în contra acestei legi. (Aplause.)

D. Vericeanu susține proiectul de lege din punctul de vedere economic.

D. P. P. Carp spune că va combate această lege din alt punct de vedere de cît acela din care a combătut-o P. S. Sa.

Nu în ajutorul muncitorului vine această lege; ea ajută pe calfa de prăvălie, pe cărcimar și pe bețiv. Cel mai împovorat muncitor dela noi din țară nu beneficiază de această lege. Muncitorul drumului de fier, sergentul de stradă, birjarul și alți mulți nu beneficiază. Vorbiți de muncitorii dela țară? Dar cine pōte să-mi spună, că până acum țeranul a lucrat Duminecile și sîrbătorile? Același lucru se pōte spune și pentru lucrătorii din fabrici.

Conchișînd, d. Carp declară, că acest proiect de lege nu va avea un efect atît de mare și regretă, că s'a pus în mișcare tot aparatul constituțional pentru a se face o lege aproape nulă, ridiculă.

D. V. Lascar, ministru de interne, răspunde dlui Carp, că atît sergenții de oraș, cît și muncitorii dela drumul de fier sunt cu schimbul și au fiece câte o zi pe săptămână de repaus.

Legea pusă la vot în total, cu bile este primită cu 40 voturi pentru și 12 contra.

Noutăți.

Convocare. „Reuniunea învățătorilor români gr. or.“ din despărțământul Făgăraș își va ține prima adunare generală Duminecă în 23 Februarie a. c. st. v. în opidul Făgăraș. Comunele bisericești vor plăti pe baza § lui 147 al art. de lege XXXVII din 1896 învățătorilor membri cari participă la ședința bani de drum (cărăușie) și diurn de cel puțin 1 fl. v. a.

Program:

1. Participarea membrilor la serviciul divin, părăstas pentru membrii decedați și invocarea Duchului sânt, dela 9—11 ore a. m. în biserica gr. or.
2. Deschiderea adunării prin presidiu la 11 ore a. m. în sala de învățămînt a școlii gr. or.
3. Încasarea taxelor restante și curente; precum și colectarea de cărți în favoarea bibliotecii.
4. „Parabola sēmănătorului“, prelegere practică din istoria biblică de Ioan Muntean, învățător în Părâu.
5. Analizarea dicerei „Carul are patru rōte“, din toate punctele de vedere gramaticale, prelegere practică de Galacteon Bica, învățătoriu în Persiani.
6. „Fundarea Romei“, prelegere practică din Istoria universală de Traian Cerbu.
7. Propuneri.

Făgăraș, 7 Februarie 1897 st. v.
Nicolau Aron, I. Berescu,
președinte. secretar.

Ciuma. După relatările, oficiale în orașul Bom bay dela isbucnirea ciumei s'au întîmplat 6853 casuri de înbolnăvire și 5447 casuri de mōrte. Din aceste sume, pe săptămîna trecută cad 893 casuri de bōlă și 866 casuri de mōrte. Până n 14 a curente pe întreg teritoriul Indiei s'au întîmplat 9911 casuri de infectare și 8006 casuri de mōrte. Pestilența grasăză mai mult în centrul țării.

Patruzeci de omeni între valuri.

O catastrofă îngrozitoare s'a întîmplat cu 4 zile înainte în Suceava (Bucovina). Pe rîl Suceava a pornit gheață, care amenința podul de lemn de peste rîu. Mai mulți muncitori lucrau pentru scăparea podului. Multime de omeni stetea pe pod, și privea munca de scăpare. Deodată balostrada podului sub greutatea privitorilor răzîmați pe ea s'a rupt și o multime de circa 40 de inși a cădūt între valuri; vre-o 20 de inși

au scăpat, dintre ceilalți puțini au putut fi salvați. nefind la îndemînă decăt o luntră. Până acum numărul jertfelor nu s'a putut constata.

Crima unei femei frumoase. Pacinicul orașel polon Stanislau a toșt zilele trecute locul unei crime dintre cele mai înfiorătoare. Eroina îngrozitoarei întîmplări a fost o femeie frumoasă, una dintre femeile de soiul cel mai diabolic. Diurnistul Szenszky trăia nu prea bine cu nevastă-sa, deorece cu micul său salariu nu era în stare să satisfacă tuturor dorințelor ei excentrice. Fiind pasionat jucător de loterie, cu o ocaziune a nimerit numeri buni, și a câștigat la vre-o două mii de fl. Dar femeia viclănă a aflat mai de vreme despre afacere, a grăbit la loterie, a ridicat suma, și a tot-o la Pesta, unde a trăit lume albă, până s'au gătat paralele. Ce era să facă acum? S'a întors la bărbat să se pocăiască. Dar bărbatul i-a arătat ușa. Joia trecută des de dimineță iarăși și a cercetat bărbatul; a îngenuchiat naintea patului aceluia și l-a rugat să-o ierte. Szenszky a respins-o iarăși. Atunci femeia cu suflet hain, cu mîna stîngă și-a îmbrățișat bărbatul, er cu drăpă a scos un revolver și l'a pusecat drept în frunte, încât nefericitul om a espiat momentan.

Morți de arsenic. Intr'o sēră din zilele trecute veduva Homan din Maria Kémend s'a aședat la cină dinpreună cu întrēga s'a familie constatătoare din 6 membri. Avēu crumpene ferte de mîncare. Mama a rugat pe fata sa cea mai mare, să pună sare pe masă. Fata nefericită a confundat sarea cu niste otravă, ce o țineau la casă pentru pustiirea cloșanilor. A pus deci arsenic pe masă în loc de sare. Și din nebagărea de sēmă a fetei, toți membrii familiei, afară de un mic copilaș, care a mîncat „nesărat“, au espiat între dureri crâncene.

Pipă răsunătoare. Țeranul Eberstein în János din Lippa, dupe obiceiul local, afară de nevastă, mai iubea și pe o altă femeie. Eberstein o fiesce nu-i convenea de loc această „nemărginită“ iubire a bărbatului său, și și-a propus să-i răsună. Zilele trecute Eberstein abia după miezul nopții a sosit acasă, trăznit, fiesce. Și-a trezit nevasta din somn și i-a poruncit să-i umple pipa și să-i aducă rachiul dela cărcimă. O idee diabolică i-a trăznit prin creeri femeii. S'a sculat, a aședat în fundul pipei bărbatului său un glonț Manlicher, ce-l avea la îndemînă din întîmplare, și a îndesat deasupra lui tutun. Bărbatul a aprins pipa. Abia a eșit femeia din casă, și ciubucul a esplodat, orbind pe Eberstein și rîndind de mōrte.

Hârtie, care nu arde. Se vorbește, că s'a descoperit o modalitate prin care hârtia, supusă unor operațiuni chimice, nu arde; de asemenea s'a aflat o modalitate, tot basa unor operațiuni chimice, că s'a inventat și un felu de negrăla, cu care criind pe astfel de hârtie, scrisoarea nu se sterge nici în foc. Probele au succes perfect și invențiunea va fi de mare folos, mai cu sēmă pentru confecționarea documentelor și a bancnotelor.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Din protopresbiteratul Alba Iulia.

Tractul Albei-Iulia sub înțelēpta conducere a actualului protopresbiter P. O. D. Nicolau Ivan e pe o adevărată cale spre progres. Spre adevărea acestei aserțiuni voesc a arēta că în 3 a l. c. o deputațiune imosantă constatătoare din frunțașii tractului preoți și mireni s'a prezentat la locuința P. O. protopresb. în Alba Iulia, unde preoții Irimie Iliescu din Stremț și Ioan Frâncu din Cetea au ținut următoarele vorbiri: Părintele Irimie Elisescu a dis:

Prea onorate dle protopresbiter!

„Statutul organic al bis. nostre greco-orientale cu principiile sale salutare este ilusoriu, dacă persoane demne, devotate binelui comun, nu se află pentru întruparea acelor principii.

Trecutul cel mai apropiat al acestui tract ne-a dovedit-o. Pronia cerescă însă, care conduce destinele acestei lumi a însuflat și pe conducătorii naturali din comunele acestui tract, care după o letargie de mai multe de-

cenii în defavorul bis. și școlei să caute după persōna dorită și prea mult așteptată. Acea persōnă, acel ideal al lor a-ți fost și dvōstră, cunoscut deja mai înainte, ca bărbat devotat bisericei, școlei și națiunei noastre. Noi cari suntem subordinați, dar amici sinceri și devotați, ci chiar contrarii dvōstră siliți au fost a mărturisi, că tractul nostru Alba Iulia dela venirea sa sub conducerea a P. O. dvōstră a făcut progrese uimitore, bisericele sunt în stare înfloritoare, școlile progresēză în bucurător, averile bisericele din comune sunt în continuă creștere, preoții cu poporul în deplină armonie.

Nu este comună în acest tract de care se nu fie legat numele P. O. dvōstre, fie prin ajutorul moral, fie material, suntem mândrii P. O. D. protopop, că vă avem conducător, și acum venindu-ne la cunoscință, că ați reflectat la postul de protopresbiter al tractului Orăștiei, mai mult, că deputațiuni din acel tract v'au rugat a reflecta asigurându-vă de sprigin și iubire. Noi reprezentanți ai poporului din acest tract am venit aici, ca să re'noim expresiunea stimei și a devotamentului față de P. O. D-vōstră, și să vă rugăm ca, întrucât interese de natură mai înaltă nu vă conduc, să binevoiți a rămânea tot în mijlocul nostru, asigurându-vă totodată de spriginul și devotamentul poporului din a căru încredințare ne-am prezentat aici.“

Părintele Ioan Frâncu a vorbit astfel:

P. O. dle protopresbiter!

„Vocile alor 26 mii credincioși ai bis. nostre ne au trimis ca de o parte să vă mulțămim din adēncul inimei tuturor pentru exemplara conducere a acestui tract pe terenul național, economic, social și cu deosebire pe terenul cultural și bisericesc, er de altă parte ca să vă adresăm o rugare ferbinte isvorită din inimile acestor dēci de mii.

Nu o să vă aducem elogiul la rezultatele cele ce în timp relativ scurt de 5 ani le-ați obținut în fruntea acestor dēci de mii pe terenele sus amintite.

N'o să specificăm trudele și ostenele ce le-ați avut în diferite locuri și cu diferite persoane la clădiri de biserici, zidiri de școle, organizarea parochiilor și de asemenea la alte instituțiuni salutare din tractul nostru, căci toate acestea recunoscēndu-le, nu numai noi, ci și alte fōrte multe persoane cu mult mai versate pe terenele amintite, cari v'au pus dacă nu în frunte, apoi în rēndul celor mai bine meritați băbrați de ai noștrii pe aceste terene.

Cum dic, nu o să descifrăm din lungul lanț al faptelor împlinite arētând zală de zală respective faptă de faptă, ci recunoscēnd exemplarul plan jce l-ați făcut spre realizare în tractul întreg în general, și în deosebite parochii în special, venim a vă adresa următoarea rugare, — și ca să vă pot adresa rugarea cu care eu în special și confrății de față în general suntem încredințați, permiteți-mi câteva premise, cari au fost și sunt cauza acestei rugări.

Dela denumirea P. O. Dvōstre de administrator al tractului Orăștiei, și cu deosebire dela recercarea de întregire a celui tract, ne-au venit sciri din ce în ce mai deprimătoare pentru noi, că din deosebite cauze voiți a ne părăsi; acesta mai ales ne-a silit ca să venim cum ne vedeți, si să vă rugăm din adēncul inimei noastre, ca să nu depărtați din fruntea tractului acestuia, căci depărtarea va deprima sufletele noastre așa de tare precum au deprimat ore cînd-va sufletul prorocului Eremia, carele stănd pe zidurile cetății Ierusalimului timp de 30 de ani a deplāns cu mare duiosie sōrtea poporului său dus în robie. Și precum acela timp de 30 de ani a deplāns sōrtea poporului său, astfel noi și urmașii noștrii vom deplānge de sute de ori 30 de ani depărtarea-vē din acest tract și sōrtea acestui tract, care acum avēndu-vē în frunte merge spre înflorire, er perđēndu-vē suntem deplin siguri ca al doilea nu vă vom mai afla.

Vē asigurăm ferbinte de sprijinul nostru la realizarea mărēfului plan ce vi-l-ați făcut și vă vom urma ca soldatul credincios prin foc și prin apă.

Repefind încă odată rugarea spre a nu vă depărta, permiteți-mi a ruga pe prea puternicul D-șeu spre a vă ținea la mulți fericiti ani, ca protopresb. al tractului nostru, ca protopresbiter al tractului: Alba-Iulia. Să trăiți! Să trăească au resunat din pepturile întregii deputațiuni.

Ambe aceste vorbiri întru atâtă au mișcat inima P. O. D. protopresbiter, deasemenea și deputațiunea neasceptată, încât la răspunsul dat ambelor vorbiri a accentuat, că omul de cele mai multe ori nu e în stare în de ajuns a exprima aceea ce simte și inima, așa și dânsul decât pôte spune mai mult simte, și e inima cu mult mai înflăcărată la înaintarea acestui tract, care e tot odată și centrul Transilvaniei și vede, că se

simte necesitatea rămânerei dânsului în tractul acesta, căci din lipsa de inteligență în centru conducătoare în trebile bisericesci gr. or. trebuie să rămână încă la postul său ca o sentinelă neadormită priveghind ziua și noaptea. În decursul vorbirei de mai multe ori a accentuat, ca să fim deplin siguri că nu ne va părăsi și va rămânea încă în fruntea acestui tract, deși scie și vede sigur, că pe lângă jertfe spirituale, trebuie să aducă și jertfe ma-

teriale arătând diferența ce este între venitele din tractul nostru și cel al Orăștiei.

După acesta la învitarea P. O. D. protopresbiter am luat cu toții masă comună la dânsul acasă, unde n'au lipsit nici toastele.

În decursul mesei constatând cu toții lipsa unui adevărat institut de credit și de economie în centru pentru poporul nostru, căci cel present nu întrunește calitățile necesare, ne-am înțeles spre a întemeia în tim-

pul cel mai scurt un institut de credit și de economie pentru popor în centru — ceea ce se va și întâmpla, căci d's este: „Unde's doi puterea crește și dușmanul nu sporesce.”

Pe la 4 ore ne-am depărtat cu toții ducând cu noi multă mângâiere.

Unul din cei prezenți.

„Crișana“, societate de economii și credit în Brad.

Convocare.

Membrii societății de economii și credit „Crișana“, sunt invitați la a

VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 21 Martiu st. n. a. c. la 2 ore p. m. în localitatea societății în Brad.

O B I E C T E L E :

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea prescrierilor din §§. 50 și 76.
4. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghiere pro 1896.
5. Decidere asupra compturilor anuale și a distribuirii profitului curat.
6. Salariile oficialilor pe periodul 1897—1899.
7. Fixarea marcelor de prezență pe periodul 1897—1899.
8. Alegerea directorului, vice-directorului și a oficialilor pe un nou period de 3 ani.
9. Alegerea alor doi bărbați de încredere și doi secretari pe un an.
10. Alegerea alor 11 membri în consiliul administrativ pe 3 ani.
11. Alegerea comisiunii de supraveghiere.

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea în sensul §-lui 51 se va ține în 23 Martiu st. n. la locul și timpul indicat.

Membrii pot lua parte în persoană sau prin plenipotențiații lor în sensul §-lui 52 din statute.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decembre 1896 a fost 116 cu 452 părți fundamentale à 50 fl. = 22.600 fl.

Brad, la 31 Ianuarie 1896.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Dr. Ioan Radu m. p.,
secretar.

[21] 1—1

Contul bilanțului.

Active.	fl. cr.	Passive.	fl. cr.
Casa în numerar	8,200.54	Capital social	22,600.—
Cambii escomptate	160,601.16	Depuneri spre fructificare	153,974.16
Imprumuturi pe obligațiuni	35,719.57	Cambii reescomptate	15,000.—
Imprumut hipotecar	9,483.40	Dividende neridicate	156.—
Mobiliar	fl. 360.49	Fondul de rezervă	10,253.13
după amortisare de 10%	fl. 36.05	Interese anticipate	4,254.20
Interese de reescompt anticipate	216.75	Profit curat	9,398.76
Interese restante	890.39		
Anticipațiuni	200.—		
	215,636.25		215,636.25

Contul profitului și perderilor.

Eșite:	fl. cr.	Intrate:	fl. cr.
Interese de depuneri	7,400.25	Interese	14,738.05
Interese de reescompt	842.13	Provisiuni	3,623.50
Salarii	2,300.—	Diverse	4,389.23
Chirie	200.—	Taxe de înscriere	33.—
Competințe de timbre	56.45		
Spese diverse	350.26		
Marce de prezență	441.—		
Amortisațiune de mobilier	36.05		
Contribuțiune erarială	fl. 776.74		
Contribuțiune comunală	237.91		
Contrib. de 10% la depuneri	739.23		
Profit curat	9,398.76		
	22,778.78		22,778.78

Brad, la 31 Decembre 1896.

Vas. Damian m. p.,
director.

Ioan Rusu m. p.,
cassar.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
comptabil.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat conturile bilanțului, profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am găsit în consonanță și exacte.

Brad, la 31 Ianuarie 1897.

Petru Gligor m. p.

Simeon Băcillă m. p.

Teodor Pop m. p.

Vorăz trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1896.

Budapes a — Predeal											Budapesta — Arad — Teiuș														
Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat		Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone					
10.—	8.05	—	8.05	2.—	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20	6.20	—	—	10.—	8.05	8.05	—	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	—	—	—	—
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7.—	1.50	6.20	—	—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—	—	—
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44	3.35	—	—	—	10.56	3.49	1.—	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.49	—	—	—
1.33	5.48	—	11.33	12.47	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03	1.34	—	—	—	3.55	6.52	6.05	sos. Arad	↑	11.20	8.18	9.35	—	—	—
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	pl. sos.	—	2.37	11.04	8.43	11.32	—	—	2.30	4.30	7.02	6.30	pl. Arad	↑	10.50	8.08	8.55	6.54	—	—
3.58	7.15	—	2.06	2.18	Mező Telegd	↑	—	2.30	10.44	8.38	11.17	—	—	—	2.44	—	6.41	Glogovaț	↑	10.38	—	8.43	6.41	—	—
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Rév	↑	—	2.01	10.07	8.11	10.42	—	—	—	3.14	4.42	—	Gyorok	↑	10.14	—	8.18	6.12	—	—
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Bratca	Tren micst	—	1.34	9.30	7.46	10.08	—	—	—	3.31	5.04	—	Pauliș	↑	10.—	—	8.05	5.56	—	—
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08	9.19	—	—	—	3.58	5.15	—	Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	7.52	5.40	—	—
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39	8.37	—	—	—	4.30	5.33	7.46	Conop	↑	9.15	—	7.22	5.02	—	—
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Ghîrbău	↑	3.18	—	6.54	—	7.37	—	—	—	4.50	5.57	—	Bêrzava	↑	8.57	—	7.05	4.44	—	—
8.07	—	5.05	6.24	—	Cluș.	pl. sos.	2.23	11.01	6.13	5.23	7.—	—	—	—	5.40	6.13	—	Soborșin	↑	8.15	6.34	6.25	3.35	—	—
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Apahida	↑	—	10.45	5.24	4.35	6.45	—	—	—	—	6.58	8.48	8.47	Zam	↑	7.41	6.08	5.50	—	—
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Ghîrș	↑	—	—	5.02	4.14	6.27	—	—	—	—	7.53	—	9.42	Gurasada	↑	7.16	—	5.23	—	—
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Cucerdea	↑	—	9.24	3.47	3.01	5.18	—	—	—	—	8.08	9.31	9.58	Ilia	↑	7.06	5.45	5.13	—	—
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Uióra	↑	—	8.54	3.06	2.25	4.43	—	—	—	—	8.26	—	10.16	Branicea	↑	6.43	—	4.49	—	—
10.42	12.57	—	11.25	7.50	Vintul-de-sus	↑	—	—	2.49	2.08	4.27	—	—	—	—	8.52	9.57	10.42	Deva	↑	6.20	5.19	4.25	10.52	—
11.01	1.09	—	11.49	—	Aiud	↑	—	—	2.41	2.—	4.20	—	—	—	—	9.06	10.18	11.11	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	4.10	10.35	—
11.09	1.16	—	11.59	—	Teiuș.	pl. sos.	—	8.23	2.17	1.38	3.59	—	—	—	—	9.52	10.37	11.36	Orăștia	↑	5.19	4.39	3.31	9.51	—
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Crăciunel	↑	—	8.06	1.55	1.17	3.38	—	—	—	—	10.16	—	11.57	Șibot	↑	4.55	—	3.10	9.27	—
11.48	1.54	—	12.55	8.33	Blaș	↑	—	7.59	1.29	—	3.06	—	—	—	—	10.40	—	12.19	Vintul de jos	↑	4.34	—	2.49	9.03	—
12.05	—	—	1.30	8.38	Micăsasa	↑	—	—	12.55	—	2.40	—	—	—	—	11.01	11.18	12.32	Alba-Iulia	↑	4.17	3.57	2.28	8.47	—
12.33	—	—	2.08	—	Copșa-mică	pl. sos.	—	7.80	12.40	—	2.26	—	—	—	—	11.30	11.40	1.05	Teiuș	pl.	3.43	3.33	2.—	8.11	—
12.47	—	—	2.27	9.09	Mediaș	↑	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.18	—	—	3.11	9.29	Elisabetopol	↑	—	7.09	12.01	—	1.54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.34	—	—	3.31	9.42	Sighișoara	↑	—	6.56	11.41	—	1.35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.13	—	—	3.46	9.44	Hașfalău	↑	—	6.54	11.14	—	1.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.32	—	—	4.08	9.59	Homorod	↑	—	6.41	10.55	—	12.45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.04	—	—	4.45	10.22	Agostonfalva	↑	—	6.20	10.21	—	12.16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.40	—	—	5.27	10.51	Feldioara	↑	—	5.53	9.42	—	11.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.03	—	—	6.12	11.12	Brașov	pl. sos.	—	5.33	9.13	—	11.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.34	—	—	7.59	12.26	Timiș	↑	—	4.27	7.45	—	10.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.12	—	—	8.37	12.58	Predeal	↑	—	3.53	7.02	—	9.25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.41	—	—	9.07	1.15	București	pl. sos.	—	3.37	6.36	—	9.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.16	—	—	9.40	1.34			—	3.16	5.58	—	8.28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	Tren accele-rat	—	10.25	2.09			—	2.45	5.08	—	7.48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11.—	—	—	2.19			—	7.01	2.18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12.26	—	—	3.01			—	6.39	1.42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1.11	—	—	3.31			—	5.11	1.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8.30	—	—	9.30			—	—	3.58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat		Tren de per-sone	Tren accele-rat	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren accele-rat	
8.36	11.—	9.05	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	6.45	6.35
Vineri	8.30	2.30	7.—	10.40	pl. Budapesta	sos.	6.45	10.25	2.10	1.25	9.05
6.39	5.31	8.02	5.49	8.14	sos. Timișoara	pl. sos.	9.25	—	9.01	7.50	4.10
6.47	—	8.10	7.15	3.10	Caransebeș	↑	8.09	7.14	8.55	7.42	—
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herculane	↑	5.15	4.15	—	5.37	—
11.05	—	12.30	1.09	6.58	Verciorova	↑	2.37	—	4.40	3.27	—
11.45	—	1.20	2.39	7.35	București	↑	12.50	—	3.40	2.18	—
10.55	—	11.40	6.25	—			11.25	—	7.—	5.50	—
Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.											
	2.30	8.10	3.11	10.59		7.45	2.36	8.31	12.42		
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Cucerdea	↑	7.07	1.58	7.43	11.54	
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Ludoș	↑	5.34	12.25	5.50	9.54	
—	5.40	10.42	5.36	—	Oșorheiu	↑	—	9.20	5.04	9.35	
—	7.14	12.16	7.14	—	Reghinul-săs.	↑	—	7.54	3.30	8.05	

Notă: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se citi din sus în jos cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de lîpote.

Redactor prov. Gavril Hango.

Editura și tiparul tipografiei arhidieceesane.

La numărul acesta se alătură ca supliment separat Nr. 4 din „Fôia Pedagogică“.